

REKABET KURUMU

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2009-1-91 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 09-47/1172-299
Karar Tarihi : 14.10.2009

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI (Başkan V.)
Üyeler : Mehmet Akif ERSİN, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER: Yeşim AKCOLLU OĞUZ, S. Yersu ŞAHİN

C. ŞİKAYET EDEN : - Bekas Elektrik San. ve Tic. Ltd. Şti
Kurtuluş Mah. Vatan Cad. No:99-B Eskişehir

20 **D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA**
YAPILAN : - Weidmüller Elektronik Ticaret Ltd. Şti.
Kavacık Mah. Orhan Veli Kanık Cad. No:9/1 Beykoz/İstanbul

E. DOSYA KONUSU: Weidmüller Elektronik Ticaret Ltd. Şti.'nin, Bekas Elektrik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'ye mal vermeyi reddettiği iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikâyet başvurusunda özetle;

- Eskişehir'de faaliyet gösteren Bekas Elektrik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (Bekas) tarafından, Weidmüller Elektronik Ticaret Ltd. Şti.'nin (Weidmüller) İstanbul bayisi olan 3D Mühendislik Elektrik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'den (3D) fiyat alınarak, Türkiye Lokomotif ve Motor Sanayii A.Ş.'nin (Tülomsaş) Weidmüller marka elektrik ürünleri için açmış olduğu kapalı zarf usulü ihaleye girildiği ve ihalenin kazanıldığı,
- İhale konusu ürünleri tedarik etmek amacıyla 3D'ye başvurulduğunda, Weidmüller tarafından işin Eskişehir bölgesine ait olduğu ve bu nedenle İstanbul bayisi 3D'nin verdiği siparişin kabul edilemeyeceği bildirildiğinden, ürünlerin tedarik edilemeyeceği yanıtının alındığı,
- Aslında, hâkim durumda olan Weidmüller'in, ihale konusu ürünlerin bölge dışındaki bayilerin yanı sıra bölgedeki bayilerden teminini de yasakladığı,
- İhaleyi kazanmasına rağmen, ihale konusu ürünleri Tülomsaş'a teslim edemediği için Bekas'a altı ay süreyle ihalelere katılmama cezası verildiği; bu durumun Bekas'ın bölgedeki saygınlığını olumsuz etkilediği ve yeni ihalelerden mahrumiyetine neden olduğu

iddia edilmektedir.

50 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 27.7.2009 tarih ve 5312 sayılı ile intikal eden şikâyet üzerine hazırlanan 21.8.2009 tarih ve 2009-1-91/İİ-09-SYŞ sayılı İlk İnceleme Raporu Kurulun 26.8.2009 tarih ve 09-39/982-M sayılı toplantısında görüşülmüş ve konu hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Bunun üzerine yapılan incelemeler sonucunda düzenlenen 7.10.2009 tarih ve 2009-1-91/ÖA-09-FYA sayılı Önaraştırma raporu, 9.10.2009 tarih ve REK.0.05.00.00-110/218 sayılı Başkanlık Önergesi ile 09-47 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda, Weidmüller'in, Bekas'a mal vermeyi reddettiği iddiası ile ilgili olarak, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Taraflar

I.1.1. Weidmüller Elektronik Ticaret Ltd. Şti. (Weidmüller)

Raportörlerce mal vermeyi reddettiği iddiasıyla şikayet edilen Weidmüller yetkilileriyle yapılan görüşmelerde edinilen bilgilere göre, Weidmüller, Weidmüller Almanya'nın ürettiği elektrik-elektronik ara bağlantı ürünlerinin Türkiye'deki satışı faaliyetini yürütmektedir. Şirket ortaklık paylarının %(....)'i Alman Weidmüller Holding'e ait olup, Türkiye'deki satışlarının %(....)'ini bayileri üzerinden, %(....)'unu ise doğrudan gerçekleştirmektedir. Bekas'a ürün tedarik eden 3D ise, Weidmüller'in İstanbul bayilerindedir.

I.1.2. Bekas Elektrik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (Bekas)

Bekas, Weidmüller'in Eskişehir bayilerinden olan Kıracı'n eski bir çalışanı tarafından kurulmuştur. Kısa süre sonra, Weidmüller'in, elektrik-elektronik ara bağlantı ürünlerinin dağıtımını pazarındaki rakiplerinden olan Wago Elektronik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'nin (Wago) Eskişehir bayiliğini yapmaya başlamıştır.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Şikayetçinin, Weidmüller yetkililerinin ve 3D yetkilisinin ifadeleri değerlendirildiğinde, şikayete konu ilgili ürün pazarı, "*elektrik-elektronik ara bağlantı ürünlerinin dağıtım pazarı*" olarak belirlenmiştir.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Elektrik-elektronik ara bağlantı ürünleri, Türkiye çapında pazarlanabildiğinden, ilgili coğrafi Pazar, "*Türkiye*" olarak kabul edilmiştir.

I.3. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Şikayet dilekçesinde, Weidmüller'in, şikayetçi firmaya mal vermeyi reddettiği iddia edilmektedir. Mal vermenin reddi davranışının rekabet hukuku anlamında ihlal niteliğinde olup olmadığının değerlendirilmesinde,

- Mal vermeyi reddeden teşebbüsün hakim durumda olması,
- Teşebbüsün uzun süre mal vermekte olduğu müşterisine mal vermeyi reddetmesi ve mal vermeyi kesmenin objektif gerekçelere dayanmaması,
- Teşebbüsün bazı müşterilere mal satarken bazılarına ürün vermeyi reddetmesi,
- Teşebbüsün mal vermeyi kesmesinin rekabeti kısıtlayıcı amacı olup olmadığı

kriterlerinin birlikte dikkate alınması gerekmektedir.

Mal vermenin reddi davranışının ihlal teşkil etmesi için karşılanması gereken ilk kriter, şikayet konusu teşebbüsün hakim durumda bulunmasıdır. Mal vermeyi reddettiği iddia edilen teşebbüs hakim durumda değilse, teşebbüsün tek başına gerçekleştirdiği mal vermenin reddedilmesi davranışı, 4054 sayılı Kanununun 6. maddesi anlamında bir rekabet ihlali niteliği taşımamaktadır.

Yukarıda belirtildiği üzere Weidmüller, Türkiye'de elektrik-elektronik ara bağlantı ürünlerinin dağıtımını pazarında faaliyet göstermektedir. Söz konusu pazarda Weidmüller'in çok sayıda rakibi bulunmaktadır. Raportörlerce Weidmüller yetkilileri ile yapılan görüşmede, yetkililer, Türkiye'de ilgili ürün pazarında faaliyet gösteren

09-47/1172-299

teşebbüslerin 2008 yılı pazar paylarını gösteren bir tablo sunmuşlardır. Söz konusu tablo aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1: Türkiye Elektrik-Elektronik Ara Bağlantı Ürünlerinin Dağıtım Pazarında Faaliyet Gösteren Teşebbüslerin 2008 Yılı Pazar Payları¹

Teşebbüs	Pazar Payı (%)
Weidmüller	(....)
Phoenix Contact	(....)
Wago	(....)
Entrelec	(....)
Wieland	(....)
Harting	(....)
Hirschmann	(....)
Lumberg	(....)
Klemsan	(....)
Diğer	(....)
TOPLAM	100,00

100 Tablodan görüleceği üzere, elektrik-elektronik ara bağlantı ürünlerinin dağıtım pazarında çok sayıda firma faaliyet göstermektedir. Phoenix Contact'ın %(....), Klemsan'ın %(....) pazar payına sahip olduğu; Weidmüller'in ise %(....) pazar payıyla, pazarda en yüksek üçüncü paya sahip firma olduğu görülmektedir. Türkiye piyasasına yaklaşık iki yıl önce girdiği ifade edilen Wago, kısa süre zarfında %(....)'lik bir pazar payı elde etmiştir. Weidmüller yetkilileri ile yapılan görüşmede yetkililer, ekonomik krizin yanı sıra Wago'nun uyguladığı yüksek iskonto oranları nedeniyle satışlarının azaldığını ve karlılıklarının düştüğünü ifade etmişlerdir. Gerek Weidmüller yetkilileriyle, gerekse 3D yetkilisiyle yapılan görüşmelerde, homojen nitelikte olan elektrik-elektronik ara bağlantı ürünlerinin dağıtımındaki rekabetin yoğun olduğu ve fiyat rekabeti şeklinde
110 yaşandığı anlaşılmıştır. Söz konusu ürünlerin ithalatının önünde de hiçbir engel bulunmamaktadır. Tüm bu bilgiler değerlendirildiğinde, Weidmüller'in, elektrik-elektronik ara bağlantı ürünlerinin dağıtım pazarında hâkim durumda olmadığı görülmektedir.

Şikayet dilekçesinde sözü edilen ihalenin konusu olan kablo etiketi ürünleri, "elektrik-elektronik ara bağlantı ürünleri"nin alt pazarı olan "markalama-etiketleme ürünleri" kategorisinde yer almaktadır. Aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere, Weidmüller, şikayetçiye sağlamayı reddettiği iddia edilen bu ürünler bazında, 2008 yılında %(....) pazar payına sahip bulunmaktadır. Weidmüller'in ikinci büyük pazar payına sahip olduğu bu pazar bölümünde, Klemsan %(....)'lik pazar payı ile liderdir. Phoenix Contact ise %(....) paya sahiptir.
120

Tablo 2: Türkiye Elektrik-Elektronik Ara Bağlantı Ürünlerinin Dağıtım Pazarında Faaliyet Gösteren Teşebbüslerin Markalama-Etiketleme Ürünlerinde 2008 Yılı Pazar Payları

Teşebbüs	Markalama-Etiketleme Ürünlerindeki Pazar Payı (%)
Weidmüller	(....)
Phoenix Contact	(....)
Wago	(....)
Wieland	(....)
Klemsan	(....)
Diğer	(....)
TOPLAM	100,00

¹ Weidmüller'den alınan pazar payı bilgilerini doğrulamak amacıyla, Phoenix Contact, Wago ve Klemsan'dan bilgi talep edilmiştir. Firma yetkilileri, pazar payları konusunda net verilere sahip olmadıklarını; ancak tahmini olarak bilgi verebileceklerini belirtmişlerdir. Buna göre, markalama-etiketleme ürünlerinde ve elektrik-elektronik ara bağlantı ürünlerinin dağıtım pazarının tamamında; Phoenix Contact'ın pazar paylarının sırasıyla %(....) ve %(....) olduğu ve Wago'nun pazar paylarının sırasıyla %(....) ve %(....) olduğu ifade edilmiştir. Phoenix Contact, Wago ve Klemsan yetkilileri, pazar payları konusunda herhangi bir çalışma yapmadıklarını ve sundukları bilgilerinin tamamıyla kendi tahminlerine dayalı olduğunu ifade ettiklerinden, Weidmüller'den alınan tabloda yer alan bilgiler üzerinden değerlendirme yapmak yoluna gidilmiştir.

Mal vermeyi reddettiği iddia edilen teşebbüsün hakim durumda bulunmaması halinde, mal vermenin reddi davranışı, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi anlamında bir rekabet ihlali olmaktan çıkmaktadır. Bu durumda, söz konusu şikayetin, pasif satışın ve bölgeler arası ticaretin engellenmesi gibi yollarla Kanun'un 4. maddesi kapsamında bir ihlal teşkil edip etmediğinin incelenmesi gerekmektedir.

130 Weidmüller yetkilileri, şikayetçi firma ile bugüne dek doğrudan hiçbir ticari ilişkileri olmadığını ve firmanın adını ilk kez bu olay vesilesiyle duyduklarını belirtmişlerdir. Çünkü Weidmüller, özel iskontolu ürünlerin bayiler üzerinden satılması durumunun haricinde, bayilerinin hangi firmalara satış yaptığı hakkında bilgi sahibi olmamaktadır. Dolayısıyla Bekas, geçmiş dönemde Weidmüller ürünlerini, Weidmüller'in bilgisi olmaksızın, Weidmüller'in İstanbul bayisi 3D'den tedarik etmiştir.

140 Raportörlerce 3D yetkilisi ile yapılan görüşmede ise, yaklaşık on aydır piyasada faaliyet göstermekte olan şikayetçi firmanın, 3D'den ilk kez 28.11.2008 tarihinde mal talep ettiği, en son 13.3.2009 tarihinde 3D'ye mal siparişi verdiği ve aradaki süre zarfında iki firma arasında sürekli ilişki olduğu öğrenilmiştir. Yetkilinin ifadesine göre, bu dört aylık sürede 3D, şikayetçi firmaya standart bir iskonto oranı $\%(\dots)$ üzerinden satış yapmıştır. 3D yetkilisi şikayet konusu olaya ilişkin olarak, özetle, şu hususları ifade etmiştir:

150 “Şikayet konusu ihalede Bekas, Tülomsaş ihalesine gireceğini söylemeden bizden ürün talep etti. Bekas'a, kendilerine uygulamakta olduğumuz standart iskonto oranı üzerinden bu ürünleri temin edeceğimizi söyledik. Ancak Weidmüller, Bekas'ın bu ürünleri Tülomsaş ihalesi için bizden sipariş ettiğini öğrendi ve ürünleri, bu iskonto oranları üzerinden bize temin etmeyeceklerini ilettiler. Weidmüller'e, ürünlerin sağlanması için standart iskonto oranımızı kabul edebileceğimizi belirttik. Ancak, Weidmüller, bu şartlar altında bu ürünleri vermeyeceğini, Eskişehir bölgesini destekleyeceğini söyledi. Tüm ısrarlarımıza karşın ürünleri Weidmüller'den temin edemeyeceğimizi anladığımızda, Bekas'a bir yazı göndererek durumu kendilerine ifade ettik ve ihale konusu Eskişehir bölgesine ait olduğundan, ürünleri başka bayiler üzerinden almaları gerekeceğini söyledik. Daha sonra öğrendiğimiz kadarı ile Bekas bu ürünleri başka bir bayi üzerinden de alamamıştır.”

Weidmüller yetkilileri ise konuya ilişkin olarak şu hususları ifade etmişlerdir:

160 “Şikayet konusu ihalede, Bekas, ihale konusu ürünleri İstanbul bayimiz 3D'den istemiş; bayimiz 3D ise, EKS'ye tedarik edeceğini söyleyerek, bu ürünler için bize EKS şartları ile sipariş vermiştir. Bekas isimli firmadan bahsedilmemiştir. Uzun süredir Weidmüller ürünleri satın alan müşterilere yüksek iskonto oranları uygulamaktayız ve iskontolar, müşterilerin alım miktarı ve ödeme vadesi gibi kriterlere göre değişkenlik gösterebilmektedir. 3D'nin en büyük ve en eski müşterisi olan EKS'nin talep ettiği ürünlerde ise $\%(\dots)$ gibi yüksek iskonto oranları uygulanmaktadır. 3D, bu olayda bizi yanıltarak, aslında Bekas'a tedarik edeceği ürünler için, EKS'ye satış yapacağını belirterek bizden, EKS'ye uyguladığımız iskonto ile mal sipariş etmiştir. Biz bu durumun tesadüfen farkına vardık ve bu şartlar altında, mal EKS'ye verilmeyeceği için, EKS'ye uyguladığımız iskonto oranı ile Bekas'a mal tedarik edemeyeceğimizi 3D'ye ilettiler. Onlar da bunu Bekas'a bildirmişler. Daha sonra 3D'den bu konuda herhangi bir ürün talebi olmadı.”

170 Weidmüller yetkilileri ile 3D yetkilisinin ifadeleri ve yerinde inceleme sırasında elde edilen belgeler değerlendirildiğinde, 3D'nin, mümkün olan en yüksek iskonto oranı ile Bekas'a mal temin edebilmek amacıyla, ihale konusu ürünleri EKS için sipariş ettiğini söyleyerek Weidmüller'i yanılttığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, söz konusu şikayet kapsamında, Weidmüller'in İstanbul ve Eskişehir bayilerinin bölgeleri arasında pasif satışı engellemesi ve bölgeler arası ticareti yasaklaması gibi bir durumdan ziyade

09-47/1172-299

180 Weidmüller'in bir bayisi olan 3D'nin, müşterisi Bekas için sipariş verecekken, daha fazla indirim alabilmek için en eski ve yüksek indirimi olan müşterisine alıyormuş gibi yaparak hile yoluyla Weidmüller'den mal tedarik etmeye çalışmasıdır. Durumu fark eden Weidmüller'in, ticari ilişkideki güven unsurunun sarsıldığı bu şartlar altında, şikayetçi teşebbüse söz konusu ürünleri hak etmediği bir iskonto oranı ile satmayı reddetmesinin anlaşılır bir ticari gerekçe olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla Weidmüller'in 4054 sayılı Kanunu 4. maddesi anlamında herhangi bir rekabeti kısıtlayıcı eyleminden bahsetmek mümkün değildir.

Ayrıca, ilk inceleme safhasında raportörlerce şikayetçi Bekas yetkilisi ile yapılan telefon görüşmesinde, yetkili, Weidmüller'in rakiplerinden olan Wago'nun bayiliğini yapmaya başlaması nedeniyle Bekas'a mal verilmediğini iddia etmiştir. 3D yetkilisi de benzer şekilde, *"Bizim düşüncemiz, Weidmüller'in tavrının, Bekas'ın, Weidmüller'in rakibi olan Wago'nun bayisi olmasından kaynaklandığı yönünde."* ifadesini kullanmıştır. Ancak, yukarıda yer verilen ifadeler ve değerlendirmeler dikkate alındığında, Weidmüller'in Bekas'a şikayet konusu olayda ürün tedarik etmemesinin sebebinin, bu konu olmadığı da kolayca anlaşılmaktadır.

190 Yukarıda yer alan tüm incelemeler ve değerlendirmeler sonucunda, şikayet konusuna ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara ilişkin olarak Weidmüller Elektronik Ticaret Ltd. Şti. hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir..

Başkan V.
Prof.Dr.Nurettin KALDIRIMCI

Mehmet Akif ERSİN

Doç. Dr. Mustafa ATEŞ

İsmail Hakkı KARAKELLE

Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY

Murat ÇETİNKAYA

Reşit GÜRPINAR